

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΓΡΑΠΤΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΑΣΚΗΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 45΄

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

Κείμενο 1: ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Τζόουσι Σήμον Κόταρ, «Κι εσύ τι θα π ε ι ς;»

Έλα, αδερφέ!
Κι ας πάμε στο Θεό μας.
Μπροστά Του σαν σταθούμε
τότε θα πω –
«Κύριε, δε μισώ,
με μισούν. Κανένα δε μαστιγώνω,
με μαστιγώνουν.
Την ξένη γη δε λαχταρώ,
τη γη μου λαχταρούνε.
Λαούς δεν περιπαίζω,
περιπαίζουν το λαό μου.»
Κι εσύ, αδέρφι, τι θα π ε ι ς;

[Συλλογικό], *Νέγρικα και άλλα ποιήματα*, απόδοση Αντώνης Μαρτάλης,
Αθήνα, Βιβλιοφιλία, 1991.

ΕΡΩΤΗΣΗ Β1

Να εντοπίσετε το ποιητικό υποκείμενο στο ποίημα και να αντιπαραβάλετε τη συμπεριφορά του με τη συμπεριφορά των εξουσιαστών. (μον. 10)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

Κείμενο 2: ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γιάννης Ρίτσος, *Ο μαύρος Άγιος* (απόσπασμα)

Το ποίημα είναι αφιερωμένο στον Πατρίς Λουμούμπα, πρωθυπουργό του Κογκό το 1960, μετά την ανεξαρτησία της χώρας του από τη βελγική αποικιοκρατική κυριαρχία. Συνελήφθη και εκτελέστηκε το 1961. Ως σήμερα παραμένει σύμβολο μαχητικότητας και πατριωτισμού τόσο στο Κογκό όσο και στην υπόλοιπη Αφρική.

VII

Απόψε ο Μαύρος Άγιος στα δεξιά του Άσπρου Χριστού,
μπροστά σ' ένα γυμνό τραπέζι από αφρικανικό μπαμπού, όπου κείτονται
τα λιγοστά ματωμένα του ποιήματα, μαθαίνει στον Κύριο:
«Το αίμα που εχύθη απ' τις πληγές και των δυο μας
κάτω απ' τα ίδια καρφιά, κάτω απ' την ίδια λόγχη, κάτω απ' τα ίδια
αγκάθια,
έχει το ίδιο χρώμα, Κύριε, – όχι μαύρο, όχι άσπρο – κόκκινο χρώμα,

Κύριε,
σαν το λάβαρο της δικαιοσύνης». Ο Χριστός ακούει,
καταλαβαίνει και σωπαίνει. Αλήθεια, κόκκινο.
Και κοκκινίζει το χλωμό του πρόσωπο από ντροπή κι από θυμό.

Κοκκινίζει.
Φέρνει τις δυο παλάμες του επάνω στις παλάμες
του Μαύρου Αγίου, αντικριστά, σα να δίνει τον όρκο·
– τα ίδια σημάδια και στις τέσσερις παλάμες
κι απ' την οπή των τεσσάρων ενωμένων χεριών
μια δέσμη αχτίνες πέφτει στο γυμνό τούτο τραπέζι
που συνεχίζουμε τα κόκκινα τραγούδια Του και το άσπρο Του γέλιο.
Απόψε, ο Μαύρος Άγιος, στα δεξιά των Λαών, υπαγορεύει:
Το αίμα δεν είναι μαύρο ούτε άσπρο – είναι κόκκινο
όπως το χρώμα της αδελφότητας. Δεν πρέπει να χύνεται το αίμα.

Γιάννης Ρίτσος, *Τα επικαιρικά*, Αθήνα, Κέδρος, 1987.

ΕΡΩΤΗΣΗ Β2

Ερώτηση Β2 α.

Να προσδιορίσετε το κοινό θέμα των δύο ποιημάτων (Τζόουσι Σήμον Κόταρ, «Κι εσύ τι θα πεις;» και Γιάννη Ρίτσου, *Ο μαύρος Άγιος*). (μον. 8)

Ερώτηση Β2 β.

Να αναλύσετε με ποια δύο (2) εκφραστικά μέσα πετυχαίνει κάθε ένας από τους δύο ποιητές να προσδώσει δραματικότητα στον ποιητικό του λόγο. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μον. 12)